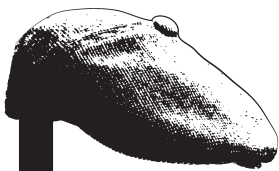

Павло **КОРОБЧУК**

**святенна
книга**

ПОПОВІДАЊЬ

Харків
«Фоліо»
2014

ПЕРЕДМОВА

Добрі історики філософії кажуть, що Аристотель був першим гопом (звісно ж, вони казали трохи не так, бо називали речі «своїми» іменами, а не теперішніми). Є така історія: учень Платона настільки був дошкульно-прискіпливим до свого наставника, що змусив його покинути улюблене місце прогулянки в саду Академії і переміститися за його межі (підозрюю, що без стусанів не обійшлося, недаремно дідусь Платон обізвав юного Аристотеля «брикливим конем»). Гопи, отже, — це давній античний сюжет, і він простежується не лише в пролетарському середовищі, з яким переважно асоціюється. Сам я, грішним ділом звертаючись до цієї теми, дуже часто у приватних «польових дослідженнях» помічав, що серед теперішніх докторів наук та інтелігентів, включно з політиками й посадовцями, не кажучи вже про бізнесменів, міліціантів та заслужених діячів науки і техніки, трапляється востократ більше гопів, аніж, власне, серед тих нещасних виплодків соціального дна, позбавлених елементарного права життєвого вибору, яке щороку продукує своїх юних солдатів у мікрорайонах київської Троещини і львівського Сихова, тернопільського Баму і донецької Путилівки.

Гопи — явище аж ніяк не стереотипне, як це прагнуть довести різні навкололітературні та навколонаукові діячі

бездоганно-стерильного походження. І «нестереотипний» підхід куди продуктивніший і цікавіший, аніж «стереотипні» приписи й вироки, з обуреними, інтелігентоцентричними, збудженими, морально-осудливими вигуками та іншими пукками й мумуками. Як читачі літератури, ми з приємністю можемо дізнатися, що в дуже специфічних персонажів Дікенса, Селіна, Велша та нашого Ульяненка є «душа», їм навіть притаманна «любов» і «надія», вони можуть іноді «думати» і «кохати» (звісно ж — усе це в украй специфічний спосіб і в украй специфічних умовах). Саме література здатна зробити дотепним те, що в житті не може ним бути. Її справедливність якраз і полягає в тому, що вона себе нічим не обмежує, жодних тематичних табу собі не виставляє, бо, як казав ще мудрий Коцюбинський, все у світі — «літературний матер'ял». Любов і зрада, велич і падіння, страх і мужність, злидні й багатство, зло і добро, зло усвідомлене і зло неусвідомлене, поразка і безнадія... З усіма цими суперечностями література має справу і завдяки їм, вочевидь, є переконливою та існує. Вона здатна зазирнути туди, до чого зазвичай може вороже чи упереджено ставитися «громадська думка». Зрештою, окремі «смішні» кримінальні кіноперсонажі Тарантіно та братів Коенів — також слухне цьому підтвердження, і їм, як носіям-контрибутам «зла», ми навіть можемо симпатизувати.

Павло Коробчук також звертається до цієї теми. І звертається в досить незвичний та оригінальний спосіб. Його гопи — це не мешканці чітко фіксованої соціальної динаміки, з обов'язковими маркерами «часу і місця» та з відповідними атрибутами поведінки, а, радше, мерехливі персонажі в такій же мінливій ситуації. Все тече і все змінюється. Пейзаж, який їх породив, давно вже змінився іншим краєвидом, а той, відповідно, ще іншими. Три гопи, три брати Івани, про яких ідеться, проходять через купу перипетій і пригод — іноді

вони поводяться як ідіоти, іноді — як наївні романтики, іноді — як робінгуди, а іноді, подібно до Великого Лебовскі з однойменного фільму Коенів, випадково опиняються в чужій грі. Вони ниці й симпатичні, романтичні та приземлені — ось найбільший ефект цієї книжки, що викликала саме такі суперечливі почуття.

Гопа Коробчука старіють, на їхніх обличчях усе виразніше скорбота пізнання, вони стають сентиментальними, уважними до природи та навколишніх речей, схильними до рефлексування та усвідомлення втрачених життєвих можливостей. Фрагментована манера письма, яку обрав автор, ще більше ніби підкреслює плинність та безглуздість їхніх життів без мети і водночас прагнення жити по-людськи. Хтось із великих, здається, соціологів, так і не сказав (але натякав): «Горе тому, хто не звільнився від соціалізації». Ну що ж — зроблю це замість нього.

Анатолій Дністровий

ЧЬО

«що», «де», «коли»

Жили собі за тридев'ять понтів три пацани.

Багатьом дітям батьки дають подвійні імена. От і цих обох пацанів звали подвійно: Іван-Іван. Третього теж. Вони називали одне одного скорочено, щоб не заплутатися. І-раз, І-два, І-три. Як вальс.

Пацани завжди ходили навприсядки, бо настільки звикли сидіти навпочіпки, що розівчилися розправляти свої коліна, немов крила. У майбутніх дипломних роботах антропологів можна стверджувати, що на прикладі цих Іванів відбулася зворотна еволюція. Тобто люди знову еволюційно попрямували в сторону плазунів. Попрямували навприсядки.

У них був один мозок на трьох. Тобто всі, хто з ними знайомився, завжди приходили до висновку, що в черепі кожного з трьох Іванів була лише третина середньостатистичного айк'ю. Напевно, саме через те, що вони відчували спільність мозку, брати між собою спілкувалися короткими фразами на кшталт «чьо», «сиш», «ваще». Ці слова були заміниками слів «що», «де», «коли».

Усі двадцять чотири години доби в них був вільний від роботи час.

нара йоні

Одного ранку І-раз прокинувся від того, що кліпнув. У нього була купа ніштякового настрою, хотілося настріляти цигарок або пару двадцять п'ять коп і поділити добро з І-два та І-три. І-два та І-три прокинулися з такими ж думками про куріння, бо цигарок ніхто з них принципово не купував. Башляти за курло заборонено умовним написаним кодексом духовного гопівства. Утім, можливо, на небі існують ангели-гопники, які все ж написали такий кодекс.

На їхньому районі місця розплоду підмажорених лохів були на мазі. Коли Івани з'являлися в цих місцях, то одного жесту розпальцівкою було достатньо, щоби школярі, петешники та інші дауни розступалися, як море перед Мойсеєм.

лошенятко довгоноге

На одній з таких «точок розборки» І-три різко підскочив до якогось чергового дауна з чубом, який носили жінки в серіалі «Санта-Барбара».

— Сиш! — поштиво натякнув І-три цьому очкозавру й скривився так, ніби щойно соломинкою занюхав васабі.

І-три ще не встиг розвинути свою промову, як хлопчина почав шарудіти у своїй сумці.

Усі троє Іванів задоволено гукнули «опачя» і ніжно поплескали дауна по шії, мовляв, «шариш, чувак».

Але хлопчина дістав із сумки не лавандос, а фотографію. І простягнув її хлопцям. На фотці був зображений закривавлений чоловік у наручниках.

— Бачите, що міліціонери зробили з моїм татом? — обережно промовив хлопець. — Мій тато — чесний бізнесмен.

Івани презирнулися так, як пустельні ящірки ворухать поглядом у пошуку води.

— Маю до вас трьох пропозицію, — зашипів даун, — покарайте кривдника мого тата. Поламайте ноги його родині!

Івани переглянулися так, ніби збиралися негайно станцювати чардаш або пацандобль. Намальовувалася серйозна замануха.

на суд і суда нет

Івани дали добро. За солідну суму зелені. Чесно зароблену батьком хлопчини.

Треба було після півночі заповзти в будинок капітана міліції, який, власне, і командував свого часу побиттям бізнесмена. Взяти з собою бейсбольні біти, зв'язати родину, покалічити всіх, потроцити апартаменти.

Нюанс був у тому, що подвір'ям вільно бігав здоровезний агресивний пес, плюс — у шухляді, поруч із ліжком міліціонера, лежав пістолет, плюс — будинок моніторили кілька камер відеоспостереження.

Пса не було в будинку лише один день на тиждень, міліціонер кудись забрав його з собою на цілу добу. Замовник-даун